

Remissyttrande av promemorian Särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen Covid-19

Diarienummer: S2020/09963

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och branschorganisation företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, vill med anledning av remissen anföra följande:

Lägesbeskrivning i handeln

Sedan våren 2020 har Sverige levt och anpassat sig efter den rådande pandemin. Det globala viruset har påverkat hela samhället och så även handeln. Inledningsvis drabbades handeln hårt av drastiskt minskade besöksflöden i stadskärnor, köpcentrum och i butiker. Detta ledde till minskad försäljning som efter flera tuffa veckor resulterade i ett ökat antal konkurser. Som en direkt effekt av beskedet den 11 mars 2020 kunde vi bland våra medlemsföretag notera omsättningsminskningar med upp till 50 procent inom sko- och klädhandeln. För gränshandeln innebar senare Norges gränsstängning en närmast total nedstängning med omsättningsminskning med nära 100 procent. Nya regler och restriktioner, samt lättnader, har presenterats om vartannat som till viss del varit otydliga. Sammantaget har situationen resulterat i en osäkerhet för företagen och stora ekonomiska förluster.

Vanligtvis anställer handeln 130 000 personer varje år och många unga och utlandsfödda får sitt första arbete inom handelssektorn. 2020 har istället präglats av uppsägningar och permitteringar. I dagsläget har nära 110 000 personer som är anställda inom handeln varit omfattade av korttidspermitteringar. Detta motsvarar en femtedel av alla anställda inom handeln. Ca 15 000 personer har drabbats av uppsägningar och fler förväntas framöver.

Bilden för handeln 2020 är givetvis inte ensidig. E-handeln och delar av dagligvaruhandeln har klarat sig bra under pandemin och många handlare har presenterat kreativa lösningar, inte minst för att minska smittspridningen i samhället.

Den svenska handeln är beroende av ett återöppnande av våra samhällen för att överleva och därmed fortsättningsvis bidra till sysselsättning, skatteintäkter och levande städer. Det bör noteras att

handelsbranschen är särskilt viktigt för nyanlända och ungdomar, en grupp som står inför en eventuell ökande arbetslöshet.

Svensk Handel kommer även fortsättningsvis arbeta tillsammans med Folkhälsomyndigheten och regeringen samt dess samarbetspartier för att möjliggöra ett ansvarsfullt och säkert återöppnande av samhället. Vi kan inte nog poängtera vikten av att det parallellt med lagstiftningsarbetet också arbetas mycket aktivt med vaccineringen mot covid-19. Handeln, genom apotekens infrastruktur och tillgång till farmaceuter, står redo att hjälpa till och underlätta i vaccineringsprocessen med lokaler, kompetenser och distributionsnät samt andra liknande tillgångar.

Allmänna synpunkter på förordningarna

Behovet av att begränsa smittspridningen kan inte nog understrykas. Under pandemins gång har det blivit tydligt att regeringen och myndigheter saknat nödvändiga lagstiftningsverktyg för att på ett effektivt sätt hantera rådande pandemi. Svensk Handel välkomnar därför de föreslagna förordningarna; *om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, en ny förordning om tillfällig stängning av vissa handelsplatser för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 samt en förordning om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen.*

Förordningen om särskilda begränsningar för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19, som bland annat omfattar bestämmelser om handelsplatser, innehåller även bestämmelser om att Folkhälsomyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter och allmänna råd om skyddsåtgärder. Svensk Handel välkomna bemyndigandet, då det möjliggör mer precisa och träffsäkra skyddsåtgärder.

Vidare konstateras i promemorian att förordningar och inskränkningar inte får meddelas om de inte är nödvändiga för att förhindra smittspridning av covid-19. En allmän förutsättning för begränsning i näringsfriheten och rörelsefriheten är nödvändighet. Detta konstateras även av Lagrådet. Nödvändighetskravet innebär enligt juridisk doktrin att det måste finnas ett angeläget behov av att inskränka rättigheten. I förevarande fall innebär det att inskränkningen måste tillgodose det legitima ändamålet att minska smittspridningen. Mot bakgrund av detta krav konstaterar Svensk

Handel att det krävs en överhängande risk att smittspridningen inte minskas om begränsningarna uteblir.

Svensk Handel anser också att nödvändighetskravet bör innebära att skyddsåtgärdsförslag inte föreskrivs förrän andra mindre inskränkande åtgärder konstaterats verkningslösa och otillräckliga.

Svensk Handel efterfrågar en djupgående analys om var de riskfyllda momenten utifrån smittspridningssynpunkter har konstaterats inom handeln för att det ska anses befogat att handeln pekats ut på det sätt som nu sker.

Svensk Handel har under pågående pandemi arbetat aktivt med att trängsel inte under några omständigheter ska förekomma i butiksmiljöerna. Åtgärderna som har vidtagits är bland annat att butikerna har möblerat om, tillämpar slussning, markerar ut avstånd och informerar om det enskilda ansvaret. I den statistik Svensk Handel har inhämtat har det konstaterats att antalet besökare i butikerna har minskat och att besökarna spridits ut över en större tid på dagen. Av den dialog vi för med medlemsföretag framgår det tydligt att utmaningarna med trängsel generellt varit ytterst begränsade.

Vidare anser Svensk Handel att det är av högsta vikt att eventuella inskränkningar är ändamålsenliga, proportionerliga och att inskränkningarna minimeras så snart smittskyddsläget förbättrats. Ett löpande revideringsarbete, av de inskränkningar och åtgärdsförslag som presenteras av regeringen, bör därför ske för att möjliggöra ett säkert men så öppet samhälle som möjligt.

Då det konstaterats i de utredningar som ligger till grund för lagstiftningsarbetet att handeln vanligtvis inte är en plats där människor vistas varaktigt, bör handelsplatser också vara en av de platser där inskränkningarna och de skärpta föreskrifterna tidigast kan revideras och tas bort.

Svensk Handel har ingen synpunkter på tidsfristen för förordningen om särskilda begränsningar för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19, men anser precis som konstateras i promemorian att behovet av inskränkningarna löpande måste utvärderas.

Giltighetstiden på högst en månad för förordningen om tillfällig stängning av vissa handelsplatser för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19 anser Svensk Handel vara väl avvägd.

Svensk Handel har inga synpunkter gällande giltighetstiden för förordningen om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen.

Syftet med förordningarna

Syftet med de tillfälliga förordningarna är att kunna vidta åtgärder för att minska trängsel eller på annat sätt förhindra smittspridningen. I promemorian till Covid-19-lag konstaterades det att det är trängsel som ökar risken för smittspridning och inte vissa specifika platser. Detta konstaterande har vid flera tillfällen även framförts av Folkhälsomyndigheten. Svensk Handel drar mot bakgrund av dessa uttalanden slutsatsen att all handel inte kan anses riskfylld för en ökad smittspridning utan endast de handelsplatser där trängsel förekommer.

Svensk Handel anser även att ändamålsprincipen bör vara grundläggande i regeringens och Folkhälsomyndighetens arbete att ta fram förordningar och föreskrifter. Trängsel ska på ett transparent sätt kunna bevisas och de skyddsåtgärder som föreskrivs ska följaktligen bidra till minskad risk för smittspridning. Således bör de smittskyddsåtgärder som presenteras i förordningarna vara nödvändiga för en minskad smittspridning.

Då inskränkningarna av egendomsskyddet och näringsfriheten vidare konstateras vara ingripande och långtgående åtgärder från statens sida, av bland annat Lagrådet, anser Svensk Handel att det är av högsta prioritet att de vetenskapliga underlagen till bedömningarna och inskränkningarna utvecklas och förfinas.

Ny förordning om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

Svensk Handel förstår behovet av en ny förordning för att särskilt begränsa och förhindra smittspridningen av sjukdomen Covid-19. Handelsplatser är identifierade som en av de platser som regeringen och dess utsedda myndighet kommer kunna begränsa genom förordningar och föreskrifter.

Tillsyn 2 kap. 1–3§§

Den stora skillnaden med förordningarna och föreskrifterna är att reglerna blir tvingande samt att länsstyrelserna kan bedriva tillsyn. Brister i efterlevnad av reglerna kan sanktioneras. Svensk Handel förstår att det finns ett behov av att aktivt kunna utföra tillsyn mot de verksamheter som avsiktligt inte tar ansvar under den allvarliga situation vi befinner oss i. Vi vill dock understryka vikten av att tillsynen sker enhetligt och förutsägbart.

För en hög efterlevnadsgrad krävs effektiv och rättvis tillsyn. Precis som konstateras i promemorian främjar en välfungerande samverkan mellan länsstyrelserna och lokala aktörer en effektiv tillsyn. Svensk Handel delar denna uppfattning och vill därför understryka vikten av samarbete mellan länsstyrelserna, kommunerna och de lokala verksamheterna. Svensk Handel bidrar gärna som kontaktpunkt för att underlätta arbetet för berörda länsstyrelser.

Svensk Handel har inga större invändningar mot de regler som presenterats gällande tillsyn. Svensk Handel vill dock framhålla vikten av dialog med berörda parter från länsstyrelserna. I samband med ett tillsynsärende är det alltid viktigt att myndigheten är tydlig i vilken typ av dokumentation de behöver för att undvika att behöva besluta om föreläggande.

Ett föreläggande bör också rimligtvis i första ledet innebära att verksamheten får en möjlighet att vidta de åtgärder som krävs för att minska trängsel och möjliggöra att avstånd kan hållas. Först efter konstaterad misslyckad rättelse är det rimligt att besluta om andra förelägganden. Även om vissa förtydligande förväntas presenteras i Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd, konstateras det ändå i konsekvensutredningen att detta är obruten mark och att varken myndigheterna, regeringen eller verksamheter vet exakt hur detta ska hanteras. Det är därför viktigt att tillsynen sker på ett välavvägt sätt med möjlighet att rätta sig.

En ytterligare viktig aspekt är att tillsynen sker på ett enhetligt sätt i hela landet. För att efterleva krav på förutsägbarhet bör det finnas en likformighet i kontrollerna. Svensk Handel välkomnar därför att Folkhälsomyndigheten ansvarar för nationell tillsynsvägledning när det gäller den tillsyn som länsstyrelsen ska utföra.

Det är inte heller rimligt att förelägganden omedelbart förenas med vite. Vid bedömningen huruvida vite bör utgå, bör länsstyrelserna beakta huruvida verksamheten har hanterat sitt ansvar enligt

föreskrifterna och de allmänna råden uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet. Eftersom, såväl beslutsfattare som verksamheter, aldrig tidigare har hanterat sina organisationer under en rådande pandemi, och ingen av parterna har de faktiska vetenskapliga svaren på exakt vilka åtgärder som är lämpliga att vidta i den enskilda situationen, är det viktigt att förelägandet enbart förenas med vite i undantagsfall.

Handelsplatser 5 kap.

Allmänna bestämmelser för handelsplatser 1 §

Handel har sedan våren 2020 arbetet med att vidta lämpliga åtgärder för att förekomma trängsel. I förordningen föreskrivs det att handeln ska begränsa antalet kunder och besökare på ett sätt som är säkert ur smittskyddssynpunkt, att handeln utformar lokaler och utrymmen på ett sätt så att trängsel undviks och att in och utpassager utformas på ett sätt så att trängsel undviks.

Att begränsa antalet besökare kan vara en lämplig åtgärd ur smittskyddssynpunkt. I den riktlinje Svensk Handel tagit fram rekommenderas handlare kartlägga hur många besökare en butik kan ha utan att det uppstår trängsel. Därefter måste ytterligare åtgärder vidtas så som tillämpning av slussning. Svensk Handel vill dock understryka vikten av att åtgärder som kräver att butikerna begränsar antalet besökare måste anpassas utifrån varje enskild verksamhets förutsättningar. I vissa butiksmiljöer finns det möjlighet att bygga och möblera om medan det i andra butiker saknas dessa möjligheter. Svensk Handel vill därför understryka vikten av flexibilitet i regelverket. Maxantal kommer inte enbart behöva variera mellan butiker, utan också behöva anpassas efter andra omständigheter, så som kundrörelser och huruvida kunderna exempelvis använder kundvagnar. En butik kan med andra ord behöva revidera och ändra antalet kunder baserat på rådande omständigheter.

Kravet i förordningen att utforma lokaler och tillhörande områden utomhus på ett sådant sätt att trängsel undviks och att kunder och andra besökare kan hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra, anser Svensk Handel är grundläggande i arbetet med att vidta korrekta åtgärder. Sedan pandemins utbrott har handeln aktivt arbetat med att möblera om och anpassa utrymmena så att de inte riskerar att uppstå trängsel eller bjuder in till att varaktigt uppehålla sig i butiksmiljön. Huvudregeln enligt Svensk

Handel borde vara att alla platser, oavsett konfiguration, ska upprätthålla säkerhetsavstånd mellan besökarna.

I sammanhanget vill Svensk Handel också understryka att det är en stor skillnad mellan butiksmiljöer och köpcentrum. Butiken besöks under en kortare tid och kunderna informeras i samband med besöket om att komma ensamma och planera sina inköp. Butiker är således ingen miljö personer vistas i för att exempelvis umgås. Detta till skillnad från de allmänna ytorna (alltså de ytor som ligger utanför och mellan butikerna) i köpcentrum som riskerar att bli uppehållsrum och umgängesytor. Det bör därför, mot bakgrund av de tydliga nödvändighetskrav som föreligger, göras en tydligare åtskillnad mellan köpcentrum och butiker.

Den begränsade rådighet verksamheterna inom handeln ofta har över de gemensamma ytorna, så som öppna ytor mellan butikerna eller utomhusområde, bör även det i sammanhanget nämnas. Det är mot bakgrund av detta inte rimligt att en förväntan läggs på att det enskilda handelsföretaget ska vara med och bidra till utformningen av de gemensamma lokalerna i exempelvis ett köpcentrum eller galleria.

Slutligen presenteras ett krav att verksamheter ska utforma in- och utpassager till lokalen och tillhörande områden utomhus på ett sätt så att trängsel undviks. Svensk Handel ställer sig även positiva till detta krav. Det är viktigt att in och utpassager hålls fria och möbleras på ett sätt så att inte trängsel riskerar att uppstå. Återigen vill Svensk Handel understryka vikten av att till de gemensamma utrymmena, och huvudentréer till gallerior och köpcentrum är fastighetsägaren som ansvarar för hur in och ut passagerna utformas. Detta gäller även eventuell slussning och köbildning i utomhusmiljön.

Särskilda smittskyddsåtgärder för inomhustorg i gallerior och varuhus 2§

Svensk Handel välkomnar förtydliganden att detta ansvar ligger på gallerior och varuhus i de allmänna utrymmena.

Svensk Handel delar promemorians konstaterande om att den som bedriver verksamheten bör ansvara för att åtgärderna vidtas, det vill säga, att butiken bär ansvaret för att vidta åtgärder inom ramen för sin verksamhet medan gallerian eller varuhuset ansvarar för att åtgärder vidtas i övriga miljöer i byggnaden och tillhörande områden utomhus.

Bemyndiganden 3§

Svensk Handel välkomnar bemyndigandet om att Folkhälsomyndigheten får lämna föreskrifterna och de allmänna råden gällande 1–2 §§. Svensk Handel bedömer att detta kommer underlätta för verksamheter i tolkningen av förordningarna om vilka åtgärder som faktiskt bör vidtas för att förhindra smittspridning av covid-19. För en enhetlig och rättssäker tillämpning är de kompletterande allmänna råden och föreskrifterna uppskattade.

Ny förordning om tillfällig stängning av vissa handelsplatser för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

Som en yttersta åtgärd har regeringen möjlighet att stänga ner gallerior och varuhus på grund av det allvarliga smittskyddsläget. Enligt Svensk Handel innebär detta en stor inskränkning i grundläggande fri och rättigheter, både i egendomsskyddet och näringsfriheten. Lagrådet drar samma slutsats. Att besluta om att stänga handelsplatser är med andra ord en långtgående inskränkning som endast bör användas i de fall då alla andra möjliga åtgärder är uttömda.

I det fall regeringen anser att läget är så pass allvarligt att en nedstängning är nödvändig bör regeringen kunna bevisa att andra åtgärder inte varit tillräckliga. Regeringen bör också, baserat på nödvändighetskravet, kunna bevisa att nedstängningen kommer ha en visad effekt på smittspridningen.

I Folkhälsomyndighetens konsekvensanalys till kommande föreskrifter konstateras att det fortfarande saknas vetenskapliga underlag för bedömningen av trängsel och särskilda platsers risker för smittspridning. Svensk Handel är av uppfattningen, för att en nedstängning ska anses vara motiverad, krävs det stöd för att det har positiva effekter på smittspridningen.

Svensk Handel anser vidare att de normgivningsbemyndiganden som föreligger i förslagen resulterar i att såväl verksamheter som riksdag förhållandevis väl kan förutse hur åtgärder vidtas med stöd av lagen. Svensk Handel anser att det är viktigt att beslut om nedstängningar underställs riksdagen skyndsamt.

Av promemorian framgår att ett beslut om att utfärda förordningen måste grunda sig på en bedömning av det aktuella smittläget. Vidare

konstateras att inför ett eventuellt sådant beslut behöver regeringen inhämta behövliga upplysningar och yttrande om smittläget från berörda aktörer. Denna aspekt är grundläggande ur en rättssäkerhetssynpunkt. Inför beslut om nedstängning krävs dialog med berörda parter. Annars riskeras godtycklighet i bedömningarna. Svensk Handel vill återigen framhålla att vi gärna är med som aktör och bistår med expertis från handeln.

Vidare vill Svensk Handel även framföra att andra särskilt långtgående föreskrifter kan få liknande effekter för handeln som en nedstängning. Det är därför viktigt att dialog förs med berörda parter och att detta tas i beaktan. Särskilt viktigt är det att beakta i samband med att ersättningsmodeller presenteras.

Stängning av gallerior och varuhus 2 kap. 1-3 §§

Endast som en yttersta åtgärd bör stängningen av gallerior och varuhus tillämpas. Svensk Handel delar promemorians konstateranden om att detta är den smittskyddsåtgärd som blir mest ingripande gentemot verksamheterna.

Svensk Handel välkomnar avgränsningen som gjorts i samband med nedstängningsmöjligheterna, då det medför en viss balans av inskränkning i grundläggande fri och rättigheter. Förslaget möjliggör enbart nedstängning av gallerior (inbyggd gågata med butiker) och varuhus (stor lokal med försäljning av många olika slags varor) och inte samtlig handel. Avgränsningen är viktig för proportionaliteten och förutsägbarheten. Åtgärder blir dessutom mer träffsäkra då det konstaterats i promemorian att det är en större utmaning med varaktig kontakt i köpcentrum och gallerior än i övrig butiksmiljö.

Av promemorian framgår att nedstängningar enbart är aktuella för miljöer som bedöms utgöra en hög risk för smittspridning. Svensk Handel ställer sig bakom detta konstaterande och vill understryka vikten av att generella nedstängningar över hela Sverige inte kan anses vara en proportionerlig åtgärd då kundbeteenden, smittspridningen och utformningen på köpcentrumet/ varuhuset ser olika ut.

Svensk Handel anser snarare att nedstängningar, för att uppnå kraven på förutsägbarhet och proportionalitet, bör prövas så lokalt och nära verksamheterna som möjligt. För att bibehålla en hög transparens vid en sådan bedömning gentemot berörda verksamheter bör bedömningen utgå ifrån de krav som vidare konstateras i

promemorian; att utgå ifrån de inomhusmiljöer många människor befinner sig under en längre tidsperiod.

Mot bakgrund av vikten av proportionalitet håller Svensk Handel med om analysen i promemorian gällande att enbart *vissa* miljöer tillfälligt ska kunna stängas för allmänheten. Svensk Handel ställer sig positiva till att ett förberedande arbete inleds för att analysera behovet av vilka dessa *vissa* miljöer kan tänkas vara.

Vidare välkomnar Svensk Handel de klargöranden om att det är verksamhetsansvarige som ska se till att allmänheten inte har tillgång till lokalen. Svensk Handel välkomnar även klargörandet om att det är verksamhetsansvarig som har ansvar att se till att allmänheten på ett säkert sätt har tillgång till de verksamheter som trots nedstängningen ska kunna ha öppet, så som livsmedelsbutiker och apotek.

Undantag för viss verksamhet i en galleria och ett varuhus

Svensk Handel välkomnar det undantag som presenteras i 2 § gällande att livsmedelsbutiker och apotek har möjlighet att hålla öppet trots en nedstängning. Detta är viktigt ur flera aspekter. Dels för att verksamheterna är avgörande för att människor kan handla livsmedel och förnödenheter dels för att det annars riskerar att människor i högre grad kommer behöva förflytta sig exempelvis med hjälp av kollektivtrafik för att besöka livsmedelsbutikerna och apoteken.

Av promemorian framgår att butiker och andra verksamheter som är belägna i en galleria eller ett varuhus, men som har en utomhusentré, undantas från nedstängningen. Svensk Handel välkomnar även detta undantag om att butiker som har en separat ingång till sin butikslokal kan hålla öppet trots att en nedstängning sker av gallerian eller varuhuset. Under rådande omständigheter är det viktigt att just träffsäkra åtgärder presenteras och att det förekommer flexibilitet. Undantaget i 2 § är ett exempel på när åtgärden blir flexibel utan att vara allt för generell.

Ny förordning om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641)

Svensk Handel har inga invändningar gällande de ändringar som föreskrivs i offentlighets och sekretessförordningen.

Inskränkningar kräver effektiv och omedelbar ersättning

Överväganden för att minska smittspridning bör göras av medicinsk och epidemiologisk expertis i samråd med beslutsfattare. Däremot vilar det ett tungt ansvar på regering och riksdag att skapa förutsättningar för det näringsliv och samhälle Svensk Handel önskar ha efter pandemin.

Pressen på handelsbranschen är hård. Eftersom det konstateras i promemorian till Covid-19 att föreslagna förordningar och föreskrifter kommer få stora fortsatta negativa ekonomiska konsekvenser bör det tydligt redovisas stora betydande positiva effekter på smittspridningen, för att åtgärden ska anses motiverad och proportionerlig. Regering och riksdag måste direkt möta upp med stödåtgärder så att drabbade verksamheter får omedelbar ersättning. Med andra ord krävs det att en ersättningsmodell finns på plats.

Att skapa restriktioner som lyfter bort hela underlaget för näringen utan att kompensera för detta bortfall kommer att leda till omfattande konkurser och i förlängningen massarbetslöshet. Med restriktioner som medför i det närmaste näringsförbud eller ett faktiskt näringsförbud måste också stödåtgärder av motvikt följa. Alla åtgärder behöver förhålla sig till företagets möjligheter till överlevnad och återhämtning.

Enligt prop. 2019/20:155 s.14 f. är regeringen förbunden att överväga olika kompensatoriska ekonomiska åtgärder med anledningar av eventuella föreskrifter om åtgärder som eventuellt tas fram.

Det *löpande arbetet* som bedrivs för att lindra de ekonomiska verkningarna av covid-19 har varit långt ifrån tillräckliga. De presenterade ersättningssystemen har varit ineffektiva och företag som faktiskt behövt stöden har avstått att ansöka om dem på grund av omständliga processer. Svensk Handel noterar att det saknas bestämmelser om kompensation till drabbade företag vid eventuella inskränkningar. Enligt Svensk Handel är detta en allvarlig brist och en ersättningsskyldighet måste tydliggöras. Ingripande åtgärder likt de presenterade bör ej tillåtas innan regeringen redogjort för en rimlig ekonomisk ersättning.

Nedan följer några av de förslag Svensk Handel önskar se för att kompensera för en eventuell nedstängning eller inskränkning:

- Det ska tydligt framgå av lagtexten att om staten stänger ner så ska staten ersätta drabbade företag.
- Företag som drabbas av nedstängning ska fullt ut kompenseras för deras fasta kostnader. Dvs. personal- och lokalkostnader samt andra fasta kostnader under hela nedstängningsperioden.
- Ersättningen ska utgå omedelbart, vilket innebär att regeringen måste ha ersättningsmodeller klara innan inskränkningen träder ikraft.
- I de fall handläggning krävs måste ansökningsprocessen ske skyndsamt.
- Även i de fall då verksamheter tillåts ha öppet men långtgående föreskrifter meddelas, måste en ersättningsmodell till näringslivet presenteras.

Svensk Handels riktlinje för att minska smittspridningen av Covid-19 och kampanjen Välkommen in – Din handling gör skillnad

Som en del av det gemensamma arbetet för att minska smittspridningen i samhället presenterade Svensk Handel under våren 2020 en riktlinje som klargör lämpliga åtgärder som handlare bör vidta. Syftet med arbetet är att skapa en trygg handel för såväl anställda som kunder och bidra till minskad smittspridning samt presentera en rad lämpliga åtgärder som bör implementeras ute i verksamheterna. För att åstadkomma, säkerställa och förhindra smittspridning av covid-19 krävs åtgärder och förändrat beteende både hos handelsföretagen och den enskilde individen. Handeln har mot bakgrund av vår samhällsviktiga roll konstaterat att vi behöver vidta åtgärder i såväl butiksmiljö som på verksamhetsnivå, för att efterleva de föreskrifter och allmänna råd som presenterats av Folkhälsomyndigheten. I riktlinjen klargörs därför bland annat hur handelsföretagen ska vidta åtgärder om avstånd, informationslämnande, möblering, personalinformation, sanering, stängning av omklädningsrum (då rekommenderas längre returrätt) och slussningsrutiner.

För att underlätta för den enskilde att ta sitt ansvar i butiksmiljön har Svensk Handel också presenterat kampanjen Välkommen in! Din handling gör skillnad. Detta initiativ tydliggör hur handeln arbetar för att ta ansvar för en minskad smittspridning. Som en del av projektet har skyltmaterial, avståndsmarkeringar, en informationsfilm och tryckt information till personal och till den fysiska butiksmiljön tagits fram. Informationskampanjen har till stor del genomförts tillsammans med Handelsanställdas Förbund. Kampanjen sker löpande för att påminna allmänheten, besökare och personal om att pandemin fortfarande pågår och att vi behöver fortsätta hålla avstånd, tvätta händerna och inte vistas i butiksmiljöer vid symptom. Under hösten har ytterligare material och vägledning presenterats specifikt för att stötta upp i arbetet med åtgärder kring paketutlämning och vid julhandeln.

Svensk Handel är fortsatt redo att medverka och samverka vid framtagandet av eventuella ytterligare åtgärder som syftar till att begränsa smittspridningen med anledning av covid-19. Svensk Handel värdesätter samverkan i samband med den allvarliga situationen och bistår gärna regeringen med vår expertis från handeln. För att undvika ineffektiva och långtgående begränsningar i handeln, i de fall då andra effektiva lösningar och åtgärder finns att tillgå, vill vi understryka att vi uppskattar den goda dialog vi har med såväl regeringen som med Folkhälsomyndigheten.

Detta yttrande har beslutats av avdelningschef Näringspolitik Mats Hedenström. Föredragande har varit jurist Sofia Stigmar. I den slutliga handläggningen har också näringspolitiska experterna Henrik Ekelund och Stefan Kvarfordt deltagit.

SVENSK HANDEL

Mats Hedenström
Näringspolitisk chef

Sofia Stigmar
Jurist